

GYÓGYPEDAGÓGIAI SZEMLE

Különszám

A Magyar Gyógypedagógusok Egyesületének
folyóirata

'94

TARTALOM

<i>Előszó (főszerkesztő)</i>	3
<i>Nádas Pál: A „Mozgásjavító” Általános Iskola és Diákotthon (korábban Nyomorék Gyermekek Országos Otthona) 90 esztendő története (1903-1993)</i>	4
<i>Péró Sára: A halmozottan sérült gyermekeket oktató-nevelő tagozat története és szakmai munkájának összefoglalója</i>	11
<i>Gordosné dr. Szabó Anna: A mozgáskorlátozottak és a gyógypedagógia kapcsolata — történeti előzmények</i>	16
<i>Dr. Benczúr Miklósné: Aszomatopedagógia kompetenciája</i>	25
<i>Vásárhelyi Gyöngyi: Korrekciós nevelés, sérülésspecifikus korrekció</i>	30
<i>Dr. Bernolák Béláné: Új törekvések a mozgásfogyatékos gyermekek iskoláskor előtti nevelésében</i>	34
<i>Dr. Chikán Csaba: A honi érdekvédelmi munka jelene és kilátásai a jövőben</i>	38
<i>Jef van Valckenborgh: Eurokans</i>	44
<i>Jos Janssen: A mozgássérültek gondozásában St. Lodewijkban tapasztalható fejlődés a flandriai fejlődések tükrében</i>	45
<i>Kovácsné Szűcs Klára: Oktatási szerkezetünk sérülésspecifikus kiegészítői</i>	52
<i>Molnárné Lányi Ágnes: A mozgáskorlátozott gyermekek nevelésének-oktatásának hazai lehetőségei</i>	62

<i>Kiss Erika: A mozgásnevelés helye és szervezeti keretei</i>	71
<i>Lalik Veronika: Írásfejlesztés az előkészítő osztályban</i>	78
<i>Dombainé Esztergomi Anna: Beszédképtelen és súlyos beszédhibás gyermek kommunikációs lehetőségei</i>	83
<i>Hütter Márta: A spina bifidás gyermekek szocializációs problémái gyógytornász szemmel</i>	87
<i>Földes Jánosné: A subaqualis torna jelentősége a mozgásnevelésben</i>	94
<i>Boross Margit - Nemlaha Katalin: A mozgásfogyatékos tanulók tehetséggondozása az 1992-es paraolimpia tükrében</i>	97
<i>Berki Erzsébet: A rajz tantárgy szerepe a mozgáskorlátozott gyermekek kreativitásának fejlesztésében</i>	101
<i>Manáné Izsó Ágnes: A technika tantárgy szerepe a mozgáskorlátozott gyermek kreativitásának fejlesztésében</i>	104
<i>Tóthné Szilágyi Zsuzsanna - Zelinkáné dr. Simor Ágnes: A munkatevékenység, mint a halmozottan fogyatékosok speciális tantárgya</i>	107
<i>Kékesiné János Rozália: A gépírás tantárgy oktatása</i>	110
<i>„Zsótér Pál” Alapítvány</i>	119

Előző számunkban jeleztük, hogy a „Kilenc évtized a mozgáskorlátozott gyermekek szolgálatában” jubileumi rendezvénysorozat (1993. szeptember-december) egyik fontos eseményének, a jubileumi szakmai konferenciának (Budapest, Kongresszusi Központ, november 12.) az anyagát a Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete és a jubiláló „Mozgásjavító” Általános Iskola és Diákotthon a Gyógypedagógiai Szemle külön számaként tervezi közreadni.

Nagy örömünkre szolgál, hogy tervünk megvalósult, és ezzel folyóiratunk első külön számát olvasóink kezébe adhatjuk.

Egyben hírül adjuk, hogy a rendezvénysorozat egyik védnöke, dr. Mádl Ferenc művelődési és közoktatási miniszter az intézményben kitüntetéseket adott át. A mozgáskorlátozottak szolgálatában eddig végzett odaadó munkájáért Nádas Pál igazgató a Magyar Köztársaság Erdemrend Kiskeresztjét, Tóth József tanárkarnagy, Berki Erzsébet és Vásárhelyi Gyöngyi gyógypedagógiai tanárok a Magyar Köztársaság Arany Érdemkereszt kitüntetését vehették át a miniszter úrtól.

Arany Katedra emléklakettet kapott az intézményben eltöltött több évtizedes eredményes tanári tevékenységéért Csizmadia Istvánné, Oriskó Istvánné és Zsoldos János gyógypedagógiai tanár.

Szívből gratulálunk valamennyiüknek!

Főszerkesztő

TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS

Mozgásjavító Általános Iskola és Diákotthon (Budapest)

A „Mozgásjavító” Általános Iskola és Diákotthon (korábban Nyomorék Gyermekek Országos Otthona) 90 esztendő története (1903-1993)

NÁDAS PÁL

igazgató, gyógypedagógus

Nepomuk Kurz, müncheni emberbarát első kezdeményezését követően, 1832-től a századfordulóig Európa számos országában menhelyek alakultak a testileg fogyatékos gyermekek és felnőttek részére.

Magyarországon a *Deák Ferenc Szabdkörműves Páholy* 1902. május 10-i, illetve még ugyanezen esztendő november 29-i ülésén felolvasás hangzik el: „A szeretet jegyében”, illetve: „A haladás útján” címmel, azzal a célzattal, hogy a mindaddig árván sínylődő nyomorékok ügyére terelje a figyelmet. Az érdem az áldásos kezdeményezésekért a Deák Ferenc Szabdkörműves Páholyé, illetve *Rothfeld Richárd*-é.

„Az a végtelen szeretet, mely az emberek szívében honol s mely segítségére siet a szűkölködőnek és felemeli a süllyedőt, mely dicsőséget nem hajhászva, elismerést, hálát és köszönetet nem remélve, tisztán kötelességből teljesíti a jót, teremtette meg hazánkban a „Nyomorék Gyermekek Országos Otthonát” a szegény gyermekek legsajnálatramétóbbjainak megmentésére”.

Lázás gyorsasággal megkezdődtek az előmunkálatok és sorra gyűltek az alapítói bejelentések. A páholy, alapításának 18. évfordulóján, 1903. július 16-án létrehozta a „Nyomorék Gyermekek Egylete és Menhelye” elnevezésű intézményt.

Az igazi tevékenység azonban akkor kezdődött, amikor 1903. december 24-én megnyitották telepüket a Hungária út 20. szám alatt bérelt, tornácos faépületben.

A kezdeti, szerény anyagi erőkhöz képest, hat gyermeknek tudtak tanítást és gondozást biztosítani. Az indulást követő esztendőkből a vagyongyűjtés időszakát élték. Az egyesület, amely e célra alakult, a „Nyomorék Gyermek Országos Otthona” címet viselte. Céljai közé az alábbiakat veszi alapszabályában: „testileg nyomorék gyermekek részére (vakok, siketnémák, hülyék kivételével) Magyarországon menhelyeket felállítani és ezekben vallás és nemzeti-ségre való tekintet nélkül, mindkét nembeli nyomorék gyermeket testileg és szellemileg kiképezni, illetve ellátásban, orvosi kezelésben és nevelésben részesíteni, esetleg mesterségre tanítani.”

A társadalom jóakarató támogatása révén 1909-ben megvették 48.271.-aranykoronáért a Mexikói út 63. számú, 1200 négyszögöl kiterjedésű telket, ahol építkezni kezdtek és 1913. május 3-án már felavatták a *Medgyes Alajos* műépítész tervei alapján, *Mann József* építőmester kivitelezésében épült palotát, mely a „Nyomorék Gyermek Országos Otthona” nevet kapta.

Az építkezés sikeres megvalósításához *I. Ferenc József* az államsorsjátékból 12.500 Korona adományt biztosított, míg 52.000 Korona építési segélyt Budapest székesfőváros szavazott meg. A maga korában korszerű épület földszintjén iroda, tanterem, szőlőműhely és orvosi rendelő műtővel, az emeleten hálóterem helyezkedtek el. Az alagsorban bordízműves-műhely nyílt, mely mellett 1916-ban cipész-, 1920-ban szabóműhely kezdte meg működését. Ebből pontosan körvonalazódik az Európa egyes országaiban már magvalósított cél hazai bevezetése:

„Mert mindenkinek célul van tűzve az ápoltakat bizonyos kézügyességre, kézimunkára tanítani, hogy — amennyiben az intézetet elhagyni kénytelen — saját emberségéből megélhessen s ne legyen könyörületesség koldusfil-léire ráutalva.”

A jól prosperáló otthon működéséért felelős egyesület vezetőségét nagy tervek foglalkoztatták. Megvásárolták a szomszédos telket a rajta lévő épülettel, ahol szabó- és cipésműhelyt rendeztek be. E műhelyekben később a már felszabadult segédek is foglalkoztatták, valamint itt működött az iparostanonc-iskola is. Újabb telek vásárlásával *virágkertészetet* hoztak létre, így már négy szakma elsajátítására nyílt lehetőség.

1922-ben megvalósult a leányotthon terve, 13 kislány oktatásával. Ugyan-ebben az évben a kórházi részleg, *dr. Zinner Nándor* sebész főorvos vezetésével

ortopéd sebészetté alakult át. Az új kórház megnyitásával dr.Szegvári László, volt igazgató főorvos álmai látszanak beteljesülni.

Az 1925-ös esztendőben mind a gondozottak száma, mind a képzés lehetősége bővült, *kötő-szövőműhely*, majd *varróműhely* létesítésével.

Az iskolai oktatás nyolcosztályos elemi iskolában (ez volt Budapest első nyolcosztályos elemi iskolája) és ötosztályos iparostanonc-iskolában folyt, majd ezt követő egyéves kereskedelmi tanfolyammal zárult.

Az otthon alapítóinak elképzelései az 1930-as évekre válnak valóra azzal, hogy képesek a gyakorlatban megvalósítani a „*Tanítás-Gyógyítás-Képzés*” hármas egységét, amelyet mai szóhasználatnál élve „*komplex rehabilitáció*” kifejezéssel illetnék. Az otthon, az elemi és iparostanonc-iskolai oktatás, a hét szakmában történő *képzés*, illetve az *orvoslás* hármas egységén belül még számtalan, az emberi élet nagyon fontos területein is életteret tud biztosítani minden tanulójának.

- Hitoktatást tartottak, mindenkinek vallása szerint.
- Ifjúsági Vöröskeresztes csoportot alapítottak 1921-ben.
- A Nyomorék Sport Egyesület megalakulásával asztalitenisz, sakk és labdarúgó csapatokat működtettek (1929-től).
- Az otthonon belül cserkészmozgalom indult (1936-ban).
- A takarékegyletet, melyet az iparostanoncok és segédek alapítottak 1936-ban, Könyves Kálmán Takarékegyletnek nevezték.
- Az otthonban két zenekar és énekkar is működött.
- Gondoskodtak a segédek további munkalehetőségeiről, akár saját ipar-vállalással, akár az otthonban történő munkalehetőség biztosításával.

Hol, kik és mikorra tudják majd elmondani, hogy a mozgáskorlátozott gyermekekért folytatott tevékenység szemléletben és gyakorlatban akárcsak közelíti is elődeink tetteit. Hogyan lehetséges az, hogy ma mindössze az egész országban 2 szakmában lehetséges a továbbtanulás speciális és ugyanakkor esélyegyenlőséget biztosító „szegregált” iskolában, akkor, amikor a harmincas években már hét választási lehetőség kínálkozott.

A gondoskodás kiterjesztésének gondolata a harmincas évek végére ismét előkerül, hiszen az alapítók már 1903-ban, illetve 1913-ban alapszabályban rögzítették ezirányú feladataikat.

„E célból az egyesület elsősorban Budapesten vagy környékén, és azután lehetőleg vidéki városokban szervezendő fióktelepek segítségével otthonokat állít és tart fenn.”

Az újabb otthonalapítási elképzelések megvalósítását a politikai és gazdasági körülmények már nem tették lehetővé.

Mindazon gyermekek számára, kik nem kerülhettek az otthonba is biztosítani kell a tanulást-gyógyítást-képzést. Ennek érdekében már 1936-ban tanulmány jelenik meg arról, hogy miképpen ajánlatos foglalkozni a népiskolában („integrációban”) a tanítónak a testi hibás gyermekekkel azért, hogy részükre is biztosítható legyen mindaz, amit a Nyomorék Gyermekek Országos Otthona ezidőtájtban biztosított.

Sajnálatos módon később nem a fejlődés, hanem a visszafejlődés figyelhető meg. A Szabadkőműves Páholyok 1950-es betiltása után, illetve a Magyar Kommunista Párt (MKP) hatalomra kerülésével a Deák Ferenc Páholy szellemi és gyakorlati hatása és irányítása megszűnik az otthon vezetésében és működtetésében. Az addigi vallásos és erkölcsi nevelést a párt, illetve a mozgalmi élet, a cserkészetet az úttörőmozgalom váltotta fel.

A komplex rehabilitációs intézmény felbomlásához, megszűnéséhez az előbb említett okok mellett sajnos, politikai tényezők is közrejátszottak. A második világháborút követően hazánkban a szovjetek befolyásának hatására hadirokkantnak, illetve mozgássérültnek lenni nem volt kívánatos. „Persona non grata!”

Az eddig egységes, de belülről szépen elkülönülő részlegek szétválnak, mivel közvetlen főhatóságuk más-más minisztériumhoz kerül. Az iskola (oktatásügy), a kórház (egészségügy) állami költségvetésből folytatja a működését, míg a műhelyek a szocialista termelői szférában kapnak helyet.

A bőrdíszműves-részleget 1949-ben átköltöztették a Május 1. út 49-be (Hermína út), a többi műhely és az iparostanonc-iskola egyszerűen megszűnt.

A kórházi részleg terjeszkedési szándékát a Művelődési Minisztérium úgy oldotta meg, hogy a nyolcosztályos, osztott általános iskolát 1952-56 között fokozatosan átköltöztette a szintén államosított - lovag *Wechselmann Ignác* által 1908-ban alapított — Vakok Intézetének épületébe (Mexikói út 60.).

A Wechselmann Intézet birtokbavétele fokozatosan történt meg.

A régi-új intézmény életének megszervezésében elévülhetetlen érdemeket szerzett *Zsótér Pál* igazgató, akinek lelkes ügybuzgalma, gyermekszeretete, sok-sok ötlete nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az új körülmények között a mozgáskorlátozott tanulók ismét otthonra leltek.

Az 1955-56-os tanévben már minden osztálynak sikerült helyet biztosítani a Wechselmann Intézet patinás falai között, amelyet a híres építész, *Lajta Béla* tervei szerint emeltek.

Az 1956-57-es tanévben az internátus is átköltözött.

A háború utáni első nagy beruházás, amely elsősorban az iskola és nevelőotthon technikai hátterét volt hivatva biztosítani (konyha, ebédlő, mosoda, személyzeti lakások, műhelyek stb.), 1958-ban kezdődött és 1960-ban fejeződött be.

Egy korábban, még 1931-ben a *Nyomorék Gyermekek Országos Otthonának* adományozott birtok is az intézmény tulajdonába került. 1960-ban a szabadsághegyi birtokon *Zsótér Pál* igazgató kezdeményezésére, *Mayerffy Tibor* kertészmérnök-tanár irányításával *kertészképző részleget* szerveztek, melynek nevelőotthoni és gyakorlókert részét az intézet tartotta és tartja a mai napig is fenn. Az oktatás szervezetileg a Maglódi úti Mezőgazdasági Szakmunkásképző Iskolához tartozik. Ezzel a kezdeményezéssel újra lépés történt a korábbi szakképzési szemlélet felújításának irányában.

Az intézetben 1970-ben alakult meg a mozgáskorlátozottak *Halasi Olivér Sport Egyesület* abból a célból, hogy az iskolát elvégzett gyerekek ne hagyják abba a sportolást. Ez a sportegyesület azóta jelentős hazai és nemzetközi sikereket ért el, s az országban sok helyen követték e nagyszerű kezdeményezést.

Változások az 1970-es évektől

Zsótér Pál-t, az intézet igazgatóját 1972-ben, az akkori főhatóság, a Fővárosi Tanács VB nyugdíjazta és *Alpár György* gyógypedagógust nevezte ki igazgatónak.

A hazai gyógypedagógia szakmai fejlődése, valamint az otthonban tanuló gyermekek diagnózis szerinti összetételének változása, átalakulása tette szükségessé a tanulócsoporthoz számának növelését, és ugyanakkor az egyes csoportokon belüli létszámcsoökkentést. Fokozatosan növekedett a budapesti bejáró tanulók létszáma.

A gyermekparalízis-járvány felszámolását követően megnőtt a cerebrálparietikus és spina bifida tanulók száma.

E tények szükségessé tették a sérülésspecifikus foglalkozások személyi feltételeinek kiépítését, mind az oktatói, mind a nevelőotthoni személyzet létszámának növelését.

Az iskola tanárai — a körülményekhez igazodva — speciális oktatási-nevelési tervet dolgoztak ki, amit a Művelődési Minisztérium 1979-ben rendeletileg engedélyezett, és a módosított óratervezet 1984-ben jóváhagyását adta.

A diagnózisváltozások következtében megnőtt az egészségügyi problémák száma.

Az orvosi-egészségügyi háttérrel a működtető hatóság (a főváros) a hozzá tartozó más gyermekintézményekhez hasonlóan a Heim Pál Gyermekkorház Egészségügyi Szolgálatának létrehozásával (1960) oldotta meg. Mivel ez az ellátás elégtelennek bizonyult, az intézmény saját anyagi erejéből és a főváros támogatásával külső szakorvosok munkáját vette és veszi igénybe.

A halmozottan sérült mozgáskorlátozott gyermekek oktató-nevelő munkája 1970-ben, Csávás Dezsőné szülő-gyógypedagógus kezdeményezésére, a Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola javaslatára indulhatott el. E kezdeményezés eredményeképpen született meg Csillaghegyen (Budapest, III. Ráby Mátyás u. 16.) a *halmozottan sérült gyermekek bejárásos iskolája*. Az iskolát 1981-ben a főváros és a III. kerületi Tanács közös döntésének értelmében a „Mozgásjavító” Általános Iskola és Nevelőotthonhoz csatolták, mint *tagozatot*.

A második világháborút követő második nagy beruházást még Zsótér Pál igazgató a 60-as években kezdeményezte. Az uszoda, illetve hidroterápiás szárny építése csak 1976-ban kezdődött el. Az építkezés közel tíz éven keresztül tartott és végül 1985. november 14-én, ünnepélyes keretek között átadták az új létesítményt.

Az uszoda építésének befejezésével az otthon teljes belső parkja is átépítésre, felújításra került.

A közelmúlt története

Elkészült és az 1990-91-es tanévben bevezetésre került az a fejlesztő program, amely összehangolja a tantervi követelményeket az itt tanuló gyermekek *sérülésspecifikus* kívánalmaival.

E program keretében bevezetést nyert a *számítástechnika* és az *angol nyelv* tanítása, módosult a rajz-technika és gépírás, valamint az egyéni, illetve korrekciós fejlesztés órakereti lehetősége.

Ismét fontos szerepet kapott az otthon életében a sport. Ennek eredménye, hogy 1989-ben itt alakult meg a *Magyar Mozgáskorlátozottak Sportszövetsége* (MMS), és már a barcelonai paraolimpián 1992-ben tanulóink közül hárman: *Vereczkei Zsolt*, *Zámbó Diána* és *Simon Csaba* úszásban világgraszólv sikereket arattak.

A fővárosi bentlakásos intézmények közül elsők között adtunk helyt a szülők jogos igényének azzal, hogy 1988-tól ismét megkezdődhetett a hitoktatás. Énekkarunk, sportolóink, szavalóink, rajzosaink egyre több, házon kívüli sze-

repléssel bizonyítják iskolánk és az itt tanuló mozgáskorlátozott gyermekek más iskolákkal és tanulóikkal való egyenrangúságát.

A főváros támogatásával 1991-ben beindítottuk a kórházi tanítást a régi „Nyomorék Gyermekek Otthona” épületében, ahol ma ortopédiai kórház működik, 30 ágyas gyermekosztállyal. E kapcsolat kölcsönösen előnyös mindkét intézmény ápoltnai, illetve tanulói számára.

Végül, most megindult a továbbtanulást lehetővé tévő tervek kidolgozása: egy speciális alternatív szakképző középiskola megvalósulásáért.

Irodalom

1. Nyomorék Gyermekek Menhelye — A Deák Ferenc Páholy könyvtára. Bp. 10/2. Nyom. Károlyi Györgynél.
2. A Deák Ferenc Páholy évkönyve 1903. évi munkásságáról — A páholy tulajdona. Bp. 1904. Károlyi György tv. kő- és könyvnyomdája.
3. Nyomorék Gyermekek Országos Otthona tízéves fennállásának és házfelavató ünnepének emlékére — 1913. évi május hó 4., Bp. VII. ker. Mexikói út 63.sz. Pallas Részvénytársaság nyomdája Bp.
4. A Nyomorék Gyermekek Országos Otthona alapszabályai — Pallas Rt. nyomdája Budapest, 1913.
5. Három évtized a szeretet munkájának szolgálatában. — A Nyomorék Gyermekek Országos Otthona 30 esztendő története és jelentés az 1932. évben kifejtett munkásságáról 1903-1933. Előterjesztette az 1933. évi június hó 25-én megtartott XXX. rendes közgyűlésen: Morvay Izsó ügyvezető elnök.
6. A Nyomorék Gyermekek Országos Otthona szakirányú iparostanonc-iskolájának évkönyve az 1938-39. iskolai évről, az iskola fennállásának 26. évében — Közzétette: Hegedűs Lajos, az iparostanonc-iskola igazgatója. Bp. 1939. Kiadta az iskola igazgatósága, Bp. XIV. Mexikói út 63. Márkus nyomda Bp. V. Bank u. 5.
7. Herminamező — Fejezetek egy városrész történetéből — Herminamező Polgári Köre 1992. Kiadja: Herminamező Polgári Köre városrészünk születésének 150. évfordulóján. Írta: Búza Péter.
8. A Nyomorék Gyermekek Országos Otthona 75 éve — (Előadás a SOTE Ortopéd Klinikán), Dr. Antal József.
9. Mozgásjavító Általános Iskola és Nevelőotthon Oktatási Terve — 1979.
10. Kilenc évtized a szeretet szolgálatában (a „Mozgásjavító” Általános Iskola és Diákotthon korábban: Nyomorék Gyermekek Országos Otthona) 90 esztendő története 1903-1993. Szerkesztette: Nádas Pál.
11. Nádas Pál: A mozgásfogyatékosok kertészeti iparitanuló képzésének története. A Mozgásjavító Általános Iskola és Nevelőotthon Kertészképző története — 1976. (Szakdolgozat).
12. Bogyó Mária: A Mozgásjavító Általános Iskola és Nevelőotthon története 1903-1978. — 1978. (Szakdolgozat).
13. Tasnádi Ágnes: Mozgáskorlátozottak sporttevékenysége — 1985. (Szakdolgozat).
14. Nyomorék gyermekek iskoláztatásáról — Magyar Pedagógia XIII.4., Verédy Károly.
15. Magyar Gyógypedagógia — VIII. évfolyam 1-3. szám 83-84. oldal, XII. évfolyam 1-2. szám 14-16. oldal, XIV. évfolyam 7-10. szám 155-161. oldal, XV. évfolyam, Angyal Pál: A testi és értelmi fogyatékosok jogi és társadalmi védelme, — XVI. évfolyam 1-2. szám 16-17. oldal, XIX. évfolyam 8-10. szám 48. oldal.

Iskolánk alapítványa

„Zsótér Pál” Alapítvány

Zsótér Pál (1912-1980) személyében olyan névadót talált a Mozgásjavító Általános Iskola és Diákotthon nevelőtestülete, aki szimbóluma lehet az alapítvány célkitűzéseinek.

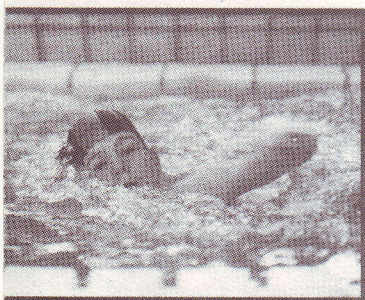
Zsótér Pál gyógypedagógus, közel két évtizeden át (1954-1972) volt a Mozgásjavító Általános Iskola igazgatója. De nem egyszerűen csak vezetője volt az intézménynek, hanem ő teremtette meg az új otthont a mozgáskorlátozott gyermekek számára, amikor — a tanítás, gyógyítás, képzés egységét megvalósító — Nyomorék Gyermekek Országos Otthonát államosították, a szakképzést elsorvasztották, az iskolát elköltöztették. Ő bővítette, korszerűsítette és tette mozgássérültek számára alkalmassá az oktatás céljára kijelölt — Budapest, Mexikói út 60. sz. alatti — épületet. Kiegészítő tantervet szerkesztett az iskola számára. Autóbusszal, nyaralóval gazdagodott az iskola az ő vezetése alatt. A budapesti gyerekek részére lehetővé tette a családból való bejárást. Elkészítette az óvoda és uszoda tervét is. Oroszlánrésze volt a kertészet megszervezésében, ahol a mozgásfogyatékos fiatalok dísznövénykertészek tanulhatnak. Segített újjászervezni a mozgáskorlátozottak sportéletét.

Az alapítvány célja: a mozgáskorlátozott gyermekek életkörülményeinek javítása, elsődlegesen a Mozgásjavító Általános Iskola és Diákotthon, illetve esetleges jogutódja, oktatási és nevelési feladatainak magasabb színvonalú ellátása, a tárgyi és személyi feltételek megteremtésével az itt tanuló gyermekek rehabilitációjának és életkezdésének elősegítése.

Zsótér Pál Alapítvány

Számlaszáma: 218-93098 IBUSZ Bank Rt.

Pénzforgalmi jelzőszáma: 901-09809

**Mozgásjavító
Általános Iskola
és Diákotthon**

